

NŐKET NÉZŐ KÉPEK

*Triceps digitális kollázsai,
2016. március 30. – április 23.*

A Triceps kollážsaiból készült kiállítás megnyitója azt hivatott bizonyítani, hogy vagyunk még jó páran, akik hiszünk az összművészetben. A művészetek együttes szerepeltetésének fantasztikus lehetőségei vannak az ábrázolásban. Ez az egymást gazdagító folyamat még nincs kellően kiaknázva – bár a példáinak talán gyakrabban lehetünk tanúi e falak között, mint másutt. Ennek a galériának a nevében benne foglaltatik a *Műhely* – és mint ilyen, igazi otthona e kiállításnak, melynek képanyaga méltán nevezhető kísérleti műhelymunkának. A digitális kollázs a képzőművészet és a számítástechnika találkozási szellemben és íróasztalon, ráadásul Triceps képei egy költői kötet szerves részei, olyan kötetnek, amelyben líra és próza együtt találkoznak a vizualitással. Mindezek tetejébe a megnyitón zenével kísérvé szólal meg néhány a kötet verseiből.

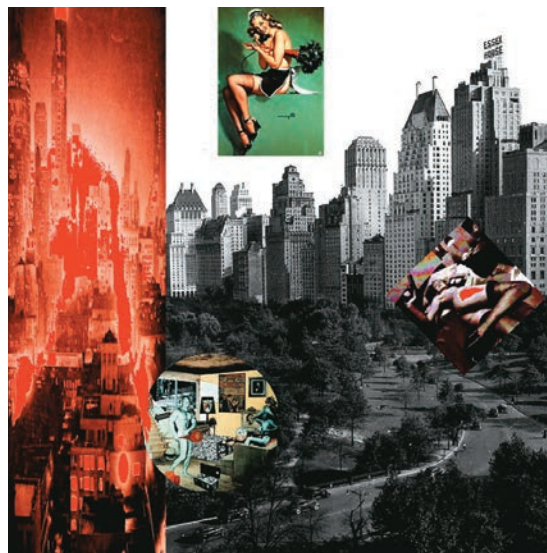
Egyetlen valós személyt, magát a költőt leszámítva 48 kitalált nő néz ki ránk a kollázsokból, akiket a kötet egy-egy verssel és fiktív életrajzzal mutat be. Minden egyes kollázs egy nőalak – kislány, dáma, öregasszony – sorstűkre, amelynek két eleme van: a vershelyzet és a kitalált nőfigura „életrajzában” leírt általános helyzete.

A szövegekben a vers az alap, erre szór egy kis élet-törmelék a fiktív életrajz, amelyben felvillan a nőalak életének színtere, a kor, amelyben él, a társadalmi, anyagi, családi helyzete. Triceps a kollážsaiban épp a fordítottját csinálta: az életrajzot választotta alapul, ez adja a nagy, széles hátteret, ami mindegyik képen a hősnő életének helyszíne, és ezen tűnnek föl töredékes módon a kis bevillanások: aktuális érzés, lelki helyzet. A képalkotó tehát az elbeszélői helyzetet adta meg alapnak, és erre szóródik rá a versbeli érzelmi-gondolati aktualitás.

Digitális kollázsokat látunk, amelyek kivitele a számítógépen végződik. Ehhez Tricepsnek nagy tudású számítógépes partnerre volt szüksége, akit nem is kellett

keresnie, hiszen régi művészkapcsolatuk révén adva volt barátja, Gásó (Baksa Gáspár) személyében. Gásó mintegy a „rendezői” utasítások alapján véglegesítette a szereplő és a díszletek megjelenését a monitor színpadán. Ott van például az a hulla a Luganóban írt vershez készült kollázsban, aki a svájci hegy tetején végigfekszik. Ha a havas hegyi növényzet annyira beissza az alakját, hogy nem vehető észre, akkor oda a játék. De akkor is, ha az alakja eluralkodik a képen. Valahogy úgy kell látszódnia, hogy ha valaki sokáig nézi, egyszer csak meglássa. De nem rögtön – és nem soha. Hogy épp a láthatóság-láthatatlanság határán billegjen a látvány, ez a technika ördöge. Ahogy a kollázsokat közelebbről szemügyre vesszük, láthatjuk, az a művészi munka, amit Triceps alkotott, megkapta a méltó digitális adjusztálást.

E kollázsanyagban nemcsak a látvány játszik velünk: ezek a képek csöppet sem ártatlanok a kultúrtörténeti utalásokat illetően sem. A sok alig rejtett, felismerhető töredék jó kis detektívkalandra ad lehetőséget: mi a helyszín, melyek az azonosítható elemek rajta, mi miért van ott? Vegyük például a hawaii kislány verséhez készült képet: egy lányka kényezteti magát az ágyán fekve. De

mi az a vulkán mögötte? Ha a dátumot megnézzük: 1816 - mindjárt közelebb kerülünk a rejtély kulcsához. Ez az év volt az úgynevezett „nyár nélküli esztendő”, amikor a Tambora nevű vulkán korábbi kitörései a levegőbe került füst- és törmelékanyag elborította az északi féltekét: téli hideg lett a nyári hónapokban. Megvan tehát, miért a maga gyönyöreiben lubickol a hawaii lányka a tenger helyett - de még mindig maradt egy kérdés: vajon miféle épület áll a kép másik felén? Nos, az az a ház, ahová ugyanezen a „téli nyáron” a Shelley házaspár és Byron

bezártak, és kitalálták a rémhistoria-író versenyt, amit Mary Shelley meg is nyert a *Frankenstein*mel.

A kiállítás egyenként is élményt adó, de egymástól nem elkülöníthető kollázsorozatot mutat be - ha a 30x30 cm-es képeket egyetlen nagy négyzetbe összeraknánk, nagyjából 2x2 méteres mozaikablót kapnánk. A képek szerkezete kiegyensúlyozó sokféleségben követi ezt az elképzelést. Bár nem szentírás, de Triceps kollázsai többnyire a „ritkábban osztott, legtöbbször egybefüggő, gazdag háttérbe helyezve kevés, 2-4 rész-elem” elvét kö-

vetik. Ezen belül mindenféle elrendezést láthatunk: van, amin háromszögbe, van, amin kereszt alakba rendezve, van, hogy négy vagy két egyenlő részre elosztva, olykor központra építve, máskor „megborítva”, féloldalasan tűnnek fel a rész-elemek.

Triceps asszonytükreinek nem feltétlen főszereplője a meztelen női test. Ha felvillan, jelentősen, hangsúlyosan van jelen, mint például a New Orleans-i képen, vagy nagyon is ironikusan, mint az arizonai Tucsonban játszódó jelenet esetében – de Triceps elsősorban nem a közhelyes nemiségre bízva a nők történeteinek elbeszélését. A női kellék- és jelképtár és a nőiesnek mondható színek azonban hangsúlyos szerepet kapnak. A cipők, a hajak, a pillangó, a rózsza és vöröse, a prágai kép lilárózsaszínjei...

A képkalkotó remekül játszik a színezés adta lehetőségekkel. Úgyesen használja ki a végleteket: nem riad vissza sem a minimalizmustól, sem a túlszínezéstől. Vannak képek, melyeken például a piros jelzésszerű használata mellett épp csak egy tónus emlékeztet arra, hogy színes képet látunk, és van, ahol a hely jellegét

vagy a korhangulatot felidézendő szinte harsog a táj zöldjéből vagy más alaplól kiemelt egyetlen erős, telített szín. Sőt olykor színek – mint az USA-beli Olympiában élő nőfigura esetében, ahol egy full-kolor retró képeslap szolgáltatja a hátteret.

Triceps kollázsai, bár egy-egy nőalakhoz kötődnek, semmiképp nem portrék: a főalak olykor egyáltalán nem, vagy csak úgymond „többek között”, mellesleg látható a képen. Ez a vizuális elszemélytelenítés összetettebb módot ad a behelyettesítésre, az átélhetőség megközelítéseire. Sorsokról van itt szó, bármely nő által beazonosítható fájdalomokról és örömekről.

Végzőként még egyszer hadd hangsúlyozzam: hiszünk az összművészetben. Hiszünk régi műfajok és új technikák találkozásában, együtt a kísérletben és míveségben, komoly hagyományanyagban és játékoságban – erre biztatnak Triceps jelben és jelentésben egyaránt gazdag digitális kollázsai, amiket szeretettel tár Önök elé a Magyar Műhely Galéria.

FALCSIK MARI

